

**ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΕΖΟΝ 2018/19
ΜΕ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΣΕΙΡΑ:**

Συναυλία

Γκαλά Ροσσίνι

16 Σεπτεμβρίου 2018

Ώρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής
Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος
Με την **Ορχήστρα της ΕΛΣ** και τη συμμετοχή Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών

Η Εθνική Λυρική Σκηνή τιμά τα 150 χρόνια από τον θάνατο του Τζοακίνο Ροσσίνι με μια συναυλία στην οποία ξεχωριστοί καλλιτέχνες ερμηνεύουν γνωστά αποσπάσματα από όπερες του συνθέτη. Σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Όπερας Ροσσίνι του Πέζαρο, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων «Tempo Forte», οι οποίες εντάσσονται στην τριετή συνεργασία των Υπουργείων Πολιτισμού Ελλάδας και Ιταλίας.

Ο Αντόνιο Τζοακίνο Ροσσίνι γεννήθηκε στο Πέζαρο το 1792. Το 1806, ως μαθητής συνέθεσε το πρώτο του λυρικό έργο. Το 1812 η όπερά του *Η Λυδία Λίθος* δόθηκε στην Σκάλα του Μιλάνου ενώ το 1813 με τον σοβαρό *Ταγκρέδο* και την κωμική *Ιταλίδα στο Αλγέρι* καθιερώθηκε επίσης εκτός ιταλικών πόλεων. Το 1814 ανέλαβε την διεύθυνση και των δύο θεάτρων της Νάπολης, για τα οποία συνέθεσε μερικά από τα σημαντικότερα έργα του. Πολλά από αυτά γράφηκαν για το ταλέντο της τραγουδίστριας Ιζαμπέλλας Κολμπράν, την οποία νυμφεύτηκε το 1822.

Ξεχωρίζουν ο *Οθέλλος* (1816), η *Αρμίντα* (1817), ο *Μωυσής στην Αίγυπτο* (1818), η *Ερμιόνη* (1819), η *Κυρά της λίμνης* (1819), ο *Μωάμεθ Β΄* (1820) και η *Τσελίρα* (1822). Ταυτόχρονα, συνέθετε για άλλες πόλεις της Ιταλίας αριστουργήματα όπως ο *Κουρέας της Σεβίλλης* (Ρώμη 1816), η *Σταχτοπούτα* (Ρώμη 1817), η *κλέφτρα κίσσα* (Μιλάνο 1817) και *Σεμίραμις* (Βενετία, 1823).

Το 1822 επισκέφθηκε τη Βιέννη, όπου συνάντησε τον Μπετόβεν. Ακολούθησε το Λονδίνο και τελικά το Παρίσι, όπου εγκαταστάθηκε το 1824. Το 1829 παρουσίασε το *Γουλιέλμο Τέλλο*, την τελευταία του όπερα. Κατά τα υπόλοιπα 39 χρόνια της ζωής του συνέθετε μονάχα τραγούδια και έργα εκκλησιαστικής μουσικής. Από το 1855 ήταν μόνιμα εγκατεστημένος στο Παρίσι, όπου πέθανε το 1868. Το 1887 η σορός του μεταφέρθηκε στην Φλωρεντία.

Συναυλία

Το χαμόγελο της Τζοκόντας / Reflections

Μάνος Χατζιδάκις

Κύκλος Μάνος Χατζιδάκις

28, 29, 30 Σεπτεμβρίου 2018

Ωρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Καλλιτεχνική επιμέλεια **Γιώργος Χατζιδάκις**

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός**

Το έργο *Reflections* θα ερμηνεύσουν ο **Vassilikos** και οι **Raining Pleasure**

Η δεύτερη περίοδος του Κύκλου Μάνος Χατζιδάκις (2018/19) ανοίγει με δύο από τα έργα του Χατζιδάκι που έχουν συνδεθεί με τη μυθολογία της Νέας Υόρκης, όπου ο συνθέτης έζησε μια από τις πιο δημιουργικές του περιόδους.

Το *Χαμόγελο της Τζοκόντας* είναι δίχως αμφιβολία ένα εμβληματικό έργο της ελληνικής μουσικής δημιουργίας. «*Τα δέκα αυτά τραγούδια γράφτηκαν μ' ένα συγκεκριμένο απελπισίας και αναμνήσεων. Το θέμα είναι η γυναίκα έρημη μες τη μεγάλη πόλη. Το κάθε τραγούδι είναι κι ένας μονόλογός της, κι όλα μαζί συνθέτουν την ιστορία της. Μια ιστορία σύγχρονη και παλιά μαζί*»: με αυτά τα λόγια έκλεινε ο Μάνος Χατζιδάκις το σημείωμά του στην πρώτη έκδοση του θρυλικού πλέον *Χαμόγελου της Τζοκόντας*. Το έργο, που έχει πουλήσει πάνω από πέντε εκατομμύρια αντίτυπα παγκοσμίως, ηχογραφήθηκε το 1965 στη Νέα Υόρκη σε παραγωγή του θρύλου Κουίνσυ Τζόουνς.

Ο κύκλος τραγουδιών *Reflections* δημιουργήθηκε για το ροκ συγκρότημα New York Rock & Roll Ensemble, το οποίο ο Χατζιδάκις γνώρισε στα χρόνια της Νέας Υόρκης, όπου ήρθε σε επαφή με την ποπ και ροκ κουλτούρα της εποχής. Οι New York Rock & Roll Ensemble υπήρξαν καινοτόμοι, ερμήνευαν ροκ μουσική με κλασικά όργανα και το αντίστροφο, ενώ στις συναυλίες τους φορούσαν κοστύμια μπαρόκ εποχής. Ο δίσκος, που κυκλοφόρησε το 1970, αποτελείται από οκτώ τραγούδια με στίχους στην αγγλική γλώσσα τους οποίους έγραψαν τα μέλη του συγκροτήματος, καθώς και δύο ορχηστρικά θέματα. Έως σήμερα, σχεδόν πενήντα χρόνια αργότερα, τα *Reflections* ακούγονται σύγχρονα αλλά και πάντα διαχρονικά μέσα στην αισθητική αρτιότητά τους, οικουμενικά και ελληνικά ταυτόχρονα, όπως και ο δημιουργός τους. Το 2005 το εξαιρετικό ελληνικό ροκ συγκρότημα Raining Pleasure και ο Vassilikos κυκλοφόρησαν τη δική τους υπέροχη διασκευή του κύκλου *Reflections*. Με νέες εμπνευσμένες ενορχηστρώσεις που σεβάστηκαν το πρωτότυπο υλικό και με μια σπουδαία ερμηνεία από τον Vassiliko, ο δίσκος αυτός κατάφερε να βάλει το νεανικό έργο του Χατζιδάκι στα αυτιά και την ψυχή χιλιάδων νέων ακροατών και να του χαρίσει μια νέα διαδρομή.

Χορηγός **Attica Bank**

Ολοήμερο αφιέρωμα

Χρόνια πολλά, κύριε Μάνο

Κύκλος Μάνος Χατζιδάκις

23 Οκτωβρίου 2018

Σε όλους τους χώρους της ΕΛΣ στο ΚΠΙΣΝ από το πρωί έως αργά το βράδυ

Καλλιτεχνική επιμέλεια **Γιώργος Χατζιδάκις**

Για την ημέρα των γενεθλίων του Μάνου Χατζιδάκι, η Εθνική Λυρική Σκηνή παρουσιάζει ολοήμερο αφιέρωμα στη μουσική, τον λόγο και την προσωπικότητα του σπουδαίου Έλληνα συνθέτη, ο οποίος θα συμπλήρωνε φέτος τα 93 του χρόνια.

Το αφιέρωμα θα πραγματοποιηθεί, με τη συμμετοχή καταξιωμένων και νεότερων καλλιτεχνών, η Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος, η Εναλλακτική Σκηνή, οι αίθουσες δοκιμών και τα φουαζέ της ΕΛΣ στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, από το πρωί έως αργά το βράδυ της 23ης Οκτωβρίου 2018.

Ασυμβίβαστος και πρωτοπόρος, εχθρός της σοβαροφάνειας και των παγιωμένων αντιλήψεων, λάτρης της «νεότητας» και της συνεχούς αμφισβήτησης και με όπλο του την ελληνική αλλά και την οικουμενική παιδεία, ο Μάνος Χατζιδάκις συνέδεσε τη λόγια με τη λαϊκή μουσική, δημιουργώντας έτσι έναν «νέο» ήχο, ένα «νέο» τραγούδι, που έχει τις ρίζες του τόσο στην Ανατολή όσο και στη Δύση.

Στο βιογραφικό του σημείωμα -σε πρώτο πρόσωπο-, ο Χατζιδάκις, ανέφερε, μεταξύ άλλων: *«Μ' επηρέασαν βαθιά ο Ερωτόκριτος, ο Στρατηγός Μακρυγιάννης, το Εργοστάσιο του Φιξ, ο Χαράλαμπος του «Βυζαντίου», το υγρό κλίμα της Θεσσαλονίκης και τα άγνωστα πρόσωπα που γνώριζα τυχαία και παρέμειναν άγνωστα σ' όλα τα χρόνια τα κατοπινά. Στην κατοχική περίοδο συνειδητοποίησα πόσο άχρηστα ήτανε τα μαθήματα της Μουσικής, μια και μ' απομάκρυναν ύπουλα απ' τους αρχικούς μου στόχους που ήταν να επικοινωνήσω, να διοχετευθώ και να εξαφανιστώ, γι' αυτό και τα σταμάτησα ευθύς μετά την Κατοχή. Έγραψα ποιήματα και πολλά τραγούδια, και ασκήθηκα ιδιαίτερα στο να επιβάλλω τις απόψεις μου με δημοκρατικές διαδικασίες, πράγμα που άλλωστε με ωφέλησε τα μέγιστα σαν έγινα υπάλληλος τα τελευταία χρόνια».*

Το αναλυτικό πρόγραμμα του αφιερώματος θα ανακοινωθεί σύντομα.

Χορηγός **Attica Bank**

Όπερα

Γενούφα

Λέος Γιάννατσεκ

Κύκλος Γιάννατσεκ / Κύκλος 20ός αιώνας

14, 19, 21, 24, 27 Οκτωβρίου & 2 Νοεμβρίου 2018

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός**

Σκηνοθεσία **Νικόλα Ράαμπ**

Σκηνικά – κοστούμια **Γιώργος Σουγλίδης**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Η Εθνική Λυρική Σκηνή ξεκινά την καλλιτεχνική περίοδο 2018/19 με ένα από τα σημαντικότερα λυρικά έργα του 20ού αιώνα, τη *Γενούφα* του Τσέχου συνθέτη Λέος Γιάννατσεκ, σε πρώτη πανελλήνια παρουσίαση. Πρόκειται για μια σκοτεινή ιστορία βρεφοκτονίας στη μοραβική ύπαιθρο κατά τον 19ο αιώνα: μια μητριά σκοτώνει το νεογέννητο μωρό της ψυχοκόρης της προκειμένου να διευκολύνει την ευτυχία της, όπως πιστεύει. Μια ιστορία ωμού ρεαλισμού, δοσμένη χωρίς συναισθηματισμό σε μια από τις πρώτες όπερες που χρησιμοποιούν αυτούσια την πρόζα ενός λογοτεχνικού κειμένου. Ο Γιάννατσεκ εμπνέεται από την ιδιαίτερη μουσικότητα της τσεχικής γλώσσας και αξιοποιεί τους ξεχωριστούς τονισμούς της, συνθέτοντας την πρώτη του όπερα στην οποία αρθρώνει με σαφήνεια το προσωπικό του ιδίωμα. Τα τελευταία 25 χρόνια το έργο έχει επιβληθεί στα σπουδαιότερα λυρικά θέατρα του κόσμου ως ένα από τα αριστουργήματα του 20ού αιώνα. Τη *Γενούφα* θα σκηνοθετήσει η Γερμανίδα Νικόλα Ράαμπ, μια από τις πιο σημαντικές σκηνοθέτριες όπερας στην Ευρώπη, η οποία είναι διεθνώς αναγνωρισμένη για την ιδιαίτερη ευαισθησία των αναγνώσεών της και για την επιμονή της στην ονειρική οπτικοποίηση των έργων που σκηνοθετεί. Η Ράαμπ, η οποία έχει παρουσιάσει με μεγάλη επιτυχία σκηνοθεσίες της σε Βιέννη, Κοπεγχάγη, Μπρέγκεντς, Γκέτεμποργκ, Λισαβόνα, Λος Άντζελες, Σικάγο κ.α., σημειώνει: «Η *Γενούφα* αποτελεί θεμέλιο λίθο για τη φήμη του Γιάννατσεκ. Έπειτα από την επιτυχία της *Γενούφας* είχε πια τη δυνατότητα να ακολουθήσει απρόσκοπτα την πορεία του στη σύνθεση όπερας, σε βαθμό που ποτέ ως τότε δεν είχε καταφέρει. Η αναγνώριση άργησε να έρθει, καθώς ο Γιάννατσεκ ήταν ήδη πενήντα ετών όταν η *Γενούφα* έκανε πρεμιέρα το 1904. Βασιζόμενη σε ένα θεατρικό έργο της Γκαμπριέλας Πρεϊσσοβα, η πλοκή της *Γενούφας* χαρακτηρίζεται από έντονο κοινωνικό ρεαλισμό, μια ξεκάθαρη απεικόνιση της κοινωνίας και των προτύπων της, που σχηματίζουν τους χαρακτήρες των ηρώων και καθορίζουν τη συμπεριφορά τους. Η αυλαία ανοίγει και τρεις γενιές γυναικών είναι παρούσες στη σκηνή: η γιαγιά, η μητριά και η (θετή) κόρη. Μονάχα ένας (θετός) γιος περιφέρεται στο περιθώριο της δράσης και βέβαια όλοι οι ενήλικοι άνδρες της οικογένειας είναι απόντες. Αργότερα γνωρίζουμε κι έναν ακόμη γιο, ο οποίος όμως μοιάζει να είναι εξίσου... απών: εμφανίζεται να γλεντάει, να πίνει και να αποφεύγει την ανάληψη οποιασδήποτε ευθύνης. Οι γυναίκες καλούνται να αναλάβουν τα ηνία και να αποφασίσουν για την πορεία που θα ακολουθηθεί. Και αυτό κάνουν, κυρίως μέσα από τη δράση της νεωκόρισσας («κοστέλιτσκα»), της μεσαίας ηλικιακά γυναίκας, εκείνης που κρατά τον ρόλο της μητέρας. Οι αποφάσεις της καθορίζουν τις ζωές αλλά και τον θάνατο όλων των άλλων. Φτάνει μάλιστα στο σημείο του φόνου, επιβάλλοντας παλιούς (πατριαρχικούς ίσως;) νόμους στην ίδια και την οικογένειά της, προκειμένου να συμμορφωθούν με τους αυστηρούς κανόνες της κοινωνίας. Δίνεται έτσι η εντύπωση ότι οι πατέρες, τους οποίους ποτέ δεν βλέπουμε, εξακολουθούν να ελέγχουν απόλυτα τις ζωές

των γυναικών. Παρά τη σκληρή πραγματικότητα που παρουσιάζεται, η “μαγευτική”, πνευματική πλευρά του Γιάννασεκ, που εντοπίζεται στα ορχηστρικά του μέρη και στις ώριμες όπερές του, είναι παρούσα, ακόμα κι αν αυτό συμβαίνει σε έναν πολύ χαμηλότερο βαθμό συγκριτικά με το υπόλοιπο έργο του. Σε αυτήν την παραγωγή επιδιώκουμε να συνδυάσουμε και τα δύο, τόσο τις πραγματικές συνθήκες μιας άκαμπτης κοινωνίας, με όλες τις σκοτεινές της πλευρές, όσο και τις ευτυχισμένες αναμνήσεις μιας εποχής φαινομενικά χαμένης. Παράλληλα, εξερευνούμε την αίσθηση πνευματικότητας μιας εμπειρίας διαφορετικής, που αντιπροσωπεύεται από τη Φύση και το Σύμπαν».

Χορηγός **ALPHA BANK**

Μπαλέτο

Η λίμνη των κύκνων

Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι

10, 11, 16, 17, 18 Νοεμβρίου & 22, 28, 29 Δεκεμβρίου 2018

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση **Ηλίας Βουδούρης**

Χορογραφία – σκηνικά **Κωνσταντίνος Ρήγος**

Κοστούμια **Γιώργος Σεγρεδάκης**

Συνεργάτιδα σκηνογράφος **Μαίρη Τσαγκάρη**

Με την **Ορχήστρα**, του **Α' Χορευτές**, τους **Σολίστ**, τους **Κορυφαίους** και το **Corps de Ballet** της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Η πρώτη χορογραφία του νέου διευθυντή του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής Κωνσταντίνου Ρήγου αποτελεί μια νέα ανάγνωση πάνω στο διασημότερο μπαλέτο όλων των εποχών.

Η *Λίμνη των κύκνων* του Τσαϊκόφσκι διαχρονικά συναρπάζει και συγκινεί το κοινό, ενώ την ίδια στιγμή αποτελεί πρόκληση στην καριέρα των χορευτών αφού οι δεξιτεχνικές ικανότητες και ο λυρισμός που απαιτούνται για την ολοκληρωμένη ερμηνεία του είναι σχεδόν πάνω από τα ανθρώπινα όρια. Παράλληλα, πρόκειται για ένα αυτόνομο μουσικό έργο μεγάλων ερμηνευτικών απαιτήσεων.

Ο Ρώσος Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι (1840-1893) υπήρξε ένας από τους δημοφιλέστερους συνθέτες του 19ου αιώνα. Συνέθεσε με την ίδια επιτυχία συμφωνίες, κοντσέρτα, όπερες, μουσική δωματίου και μουσική για τα μπαλέτα *Η λίμνη των κύκνων* (1877), *Η ωραία κοιμωμένη* (1890), *Ο καρυσθραύστης* (1892). Μέχρι σήμερα τα μπαλέτα αυτά παραμένουν τα δημοφιλέστερα του ρεπερτορίου, χάρη στη συναισθηματική δύναμη και τη θεατρικότητα της μουσικής τους, στοιχεία που χάρισαν στη μουσική για μπαλέτο την υπόληψη αυτόνομου μουσικού έργου. Τα ίδια στοιχεία, που διέπουν συνολικά το δημιουργικό έργο του Τσαϊκόφσκι, οδήγησαν επίσης αρκετούς χορογράφους να αξιοποιήσουν μουσική του συνθέτη δημιουργώντας νέα έργα. Έτσι, δεν είναι συμπτωματικό ότι το όνομα του Τσαϊκόφσκι έχει συνδεθεί με την τέχνη του χορού, ίσως περισσότερο από οποιουδήποτε άλλου συνάδελφού του.

Η γοητευτική ιστορία του πρίγκιπα Ζήγκφρητ, της βασίλισσας των κύκνων Οντέτ, του κακού μάγου Ρόθμπαρτ και της κόρης του Οντίλ ζωντανεύει μέσα από τη ματιά του Κωνσταντίνου Ρήγου, ο οποίος μεταφέρει τη δράση σε ένα μετα-αποκαλυπτικό (post-apocalyptic) περιβάλλον, όπου οι χορευτές μοιάζουν να είναι περιβαλλοντικοί πρόσφυγες σε μια αποξηραμένη λίμνη. Η νέα παραγωγή της *Λίμνης των κύκνων* επιχειρεί να θέσει ερωτήματα και να αναζητήσει τις απαντήσεις αναφορικά με τον τρόπο που ο σύγχρονος θεατής, αλλά και ο καλλιτέχνης της εποχής μας, μπορεί να «ξαναδιαβάσει» και να ανακαλύψει εκ νέου ένα κλασικό έργο σήμερα.

Ο Κωνσταντίνος Ρήγος χορογράφησε το 2002 για το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος μια διασκευή της *Λίμνης των κύκνων* με τίτλο *Η μνήμη των κύκνων*. Μια παράσταση που ταξίδεψε από την Αθήνα και τον Βόλο έως τη Σιγκαπούρη, το Σάο Πάολο, την Πορτογαλία, την Ιταλία και τη Γαλλία με μεγάλη επιτυχία.

Παιδική όπερα

Η πριγκίπισσα και το μπιζέλι

Ερνστ Τοχ

Κύκλος 20ός αιώνας

25, 27, 28, 30 Νοεμβρίου & 14, 16, 18, 19 Δεκεμβρίου 2018

Ώρα έναρξης 11.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση **Νίκος Βασιλείου**

Σκηνοθεσία – χορογραφία **Αποστολία Παπαδαμάκη**

Σκηνικά – προβολές **Πέτρος Τουλούδης**

Κοστούμια **Ιωάννα Τσάμη**

Φωτισμοί **Φίλιππος Κουτσαφτής**

Το παραμύθι του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν για την πριγκίπισσα που ήταν τόσο ευαίσθητη ώστε να ενοχλείται από ένα μπιζέλι κρυμμένο κάτω από αλλεπάλληλα στοιβαγμένα στρώματα ενέπνευσε στον Αυστριακό συνθέτη Ερνστ Τοχ μια παιδική όπερα, που πρωτοπαρουσιάστηκε το 1927.

Ο Τοχ, τιμημένος με το Βραβείο Πούλιτζερ για την *Τρίτη Συμφωνία* του (1954), χρησιμοποιεί τη μουσική γλώσσα της εποχής του και ταυτόχρονα ανατρέχει σε φόρμες του παρελθόντος, άριες, ντουέτα κλπ. προκειμένου να αποδώσει το αλληγορικό παραμύθι. Η γοητευτική όπερα σημείωσε αμέσως επιτυχία και έκτοτε έχει ενταχθεί στο δραματολόγιο των περισσότερων λυρικών θεάτρων στον κόσμο.

Η Αποστολία Παπαδαμάκη επιχειρεί να οπτικοποιήσει τη μουσική του Τοχ με στόχο να την μεταδώσει με τρόπο δημιουργικό στους μικρούς θεατές. Τα σκηνικά θα σχηματίζονται κατά τη διάρκεια της παράστασης με τη συνδρομή προβολών και σύγχρονης τεχνολογίας.

Όπερα

Μανόν

Ζυλ Μασνέ

Κύκλος Γαλλική Όπερα

12, 14, 16, 19, 21, 23, 26, 30 Δεκεμβρίου 2018

Ώρα έναρξης 19.30 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός – Κλεάντε Ρούσσο**

Σκηνοθεσία **Θωμάς Μοσχόπουλος**

Σκηνικά **Ευαγγελία Θεριανού**

Κοστούμια **Κλαίρ Μπρέισγουελ**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Μια από τις διασημότερες όπερες του γαλλικού ρεπερτορίου, η *Μανόν* του Μασνέ επιστρέφει στην Εθνική Λυρική Σκηνή αλλά και στην αθηναϊκή μουσική ζωή μετά από 52 χρόνια απουσίας! Βασισμένη στο μυθιστόρημα του αβιά Πρεβώ, η όπερα εξιστορεί τον άτυχο έρωτα του ιππότη Ντε Γκριέ για τη Μανόν, την περιπετειώδη ζωή της κοπέλας, την αγάπη της για την πολυτέλεια και τον θάνατό της σε εξαθλίωση, παράλληλα με την προσπάθεια του Ντε Γκριέ να κρατηθεί μακριά της. Την ατμόσφαιρα κάθε κατάστασης ο Μασνέ την αποδίδει μέσα από μουσική ζωηρή, γεμάτη πάθος και κυρίως αισθησιασμό, μουσική ενός ύφους το οποίο εξέφρασε με τον πιο γλαφυρό τρόπο τη γαλλική μπελ επόκ, την αισθητική και τις αξίες της.

Τη σκηνοθεσία θα αναλάβει ο διακεκριμένος σκηνοθέτης του θεάτρου, καλλιτεχνικός διευθυντής του Θεάτρου Πόρτα, με μεγάλη εμπειρία στην όπερα, Θωμάς Μοσχόπουλος, ο οποίος σημειώνει: «*Μανόν, λοιπόν. Ένα έργο που ίσως το βασικότερο χαρακτηριστικό του θα έλεγε κανείς πως είναι η αμφιθυμία. Σε όλα τα επίπεδα: ατμόσφαιρα, θέμα, μουσικό ύφος και ήθος των ηρώων του. Σε διαφορετική περίπτωση αυτά θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν αδυναμίες, εδώ γίνεται ένα εξαιρετο παράδειγμα έντεχνης διαχείρισης μιας γοητευτικής και συνάμα επικίνδυνης νοηματικής ρευστότητας. Τίποτε δεν είναι βέβαιο στον κόσμο της Μανόν. Όλα αρχίζουν “εύκολα” και “ανάλαφρα” ως μια κωμωδία ηθών, τελικά όμως η δραματικότητα της ξεπερνάει σχεδόν το μελόδραμα. Είναι η Μανόν μια αντι-Τραβιάτα ή μια πρώιμη Λούλου; Ένα θύμα των καταστάσεων και μιας κοινωνίας που υποτάσσει μια νέα γυναίκα σε κατηγοριοποιήσεις ή μια φιλήδονη αμοραλίστρια που καταστρέφεται από τον ναρκισσισμό της; Ο Ιππότης Ντε Γκριέ; Μια πιστή ύπαρξη με άδοξα και δυνατά αισθήματα; Ή ένας αφελής εμμονικός νέος καλομαθημένος από την οικονομική και κοινωνική επιφάνεια της οικογένειάς του; Ίσως ούτε ο Πρεβώ ούτε ο Μασνέ να αποσκοπούσαν σε ξεκάθαρες ή ηθικολογικές απαντήσεις. Άλλωστε και το αφηγηματικό έργο και η όπερα είναι προϊόντα εποχών που η ρευστότητα κυριαρχούσε. Στην πρώτη περίπτωση το *galant* πνεύμα του γαλλικού δεκάτου ογδόου αιώνα δέχεται τα “τσιμπήματα” του Διαφωτισμού που παρακινεί σε κριτική σκέψη και επανεξέταση κάθε βεβαιότητας ενώ κατά την μπελ επόκ μέσα από την ευζωία καλύπτονται έντεχνα μεγάλες εντάσεις και ανισότητες καθώς και ανακατατάξεις σε κάθε επίπεδο κοινωνικής και πνευματικής ζωής. Σαν δύο μεγάλες φούσκες που μεγαλώνουν ασύστολα οι δύο αυτές εποχές θα σκάσουν σε μεγάλες και παγκόσμιας εμβέλειας κρίσεις που θα συνταράξουν ολόκληρο τον κόσμο. Μήπως εκεί βρίσκεται και το ειδικότερο ενδιαφέρον που μπορεί να έχει το ανέβασμα του έργου στις μέρες μας; Στο ότι δηλαδή αποτυπώνει σχεδόν συμβολικά έναν κόσμο που μεθυσμένος από την “ευκολία” και την “ανεμελιά” διακατέχεται από μια ακόρεστη όρεξη για κατανάλωση ηδονών και εφήμερης επιβεβαίωσης ενώ οι αξίες εύκολα τοποθετούνται*

σε επίπεδο αγοραστικής αξίας, ο έρωτας συγχέεται με τον ερωτισμό και η έννοια της πορνογραφίας μπορεί άνετα να χρησιμοποιηθεί για κάθε μορφή ανθρώπινης συμπεριφοράς και όχι μόνο στη στενή της κυριολεξία, έναν κόσμο που οδηγείται με απαστράπτουσα επιπολαιότητα σε μια νομοτελειακή δραματική έξοδο εθελοτυφλώντας για τις όποιες συνέπειες μέσα από μια αποθέωση του εφήμερου; Και στον Πρεβώ αλλά και στον Μασνέ οι “αφηγήσεις” της “ιστορίας” της Μανόν Λεσκώ αναφέρονται σε έναν “παρελθόντα” χρόνο για να κατανοήσουν τον παρόντα. Έτσι και το ανέβασμα θα αναμείξει τον 18ο και τον 19ο αιώνα με το πρόσφατο παρελθόν μας ξεκινώντας από τις εξωτερικές λαμπερές εικόνες τους και την ιλιγγιώδη αίσθηση “αναρρίχησης” και καταλήγοντας στον αποσβολωμένα γυμνό πόνο της ξαφνικής πτώσης του παρόντος».

Πρόγραμμα εικαστικών εγκαταστάσεων

THE ARTIST ON THE COMPOSER

Πρώτη ανάθεση **Νίκος Ναυρίδης**

Κύκλος Μουσική και εικαστικές τέχνες, σε συνεργασία με τον Οργανισμό NEON

5 Ιανουαρίου 2019

3, 10 Φεβρουαρίου 2019

Ωρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση **Γιώργος Ζιάβρας**

Με την **Ορχήστρα** της **ΕΛΣ**

Το πρόγραμμα *The artist on the composer* είναι μια μακροπρόθεσμη συνεργασία μεταξύ της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και του Οργανισμού Πολιτισμού και Ανάπτυξης NEON (www.neon.org.gr) η οποία επικεντρώνεται στη σχέση μεταξύ εικαστικών τεχνών και όπερας.

Το πρόγραμμα διασυνδέει πρωτοπόρους σύγχρονους εικαστικούς και σκηνοθέτες ή/και παραγωγούς ταινιών με τη «ζωντανή» εκτέλεση ορχηστρικής μουσικής. Μέσα από έργα που αποτελούν καρπούς νέων αναθέσεων, κάθε καλλιτέχνης συνομιλεί με το έργο ενός κλασικού συνθέτη απαλλαγμένος από τις συνήθεις οπερατικές συμβάσεις και την αφήγηση, πραγματοποιώντας άνοιγμα προς ένα κοινό που μπορεί να μην έχει ασχοληθεί προηγουμένως με την όπερα.

Εκτυλισσόμενη μέσα στη σκηνή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, όπου δεν θα υπάρχουν σκηνικά και κοστούμια, η αφηρημένη αυτή αλληλεπίδραση ενδυναμώνεται από το στοιχείο που λείπει επιτρέποντας στις ατομικές απαντήσεις των καλλιτεχνών να ωθήσουν τη μουσική εκτέλεση και το κοινό σε νέες και διαφορετικές κατευθύνσεις.

Η πρώτη ανάθεση έχει γίνει στον Έλληνα καλλιτέχνη Νίκο Ναυρίδη.

Ο Νίκος Ναυρίδης γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε αρχιτεκτονική στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και τέχνη στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα, όπου και είναι καθηγητής από το 2008. Το έργο του έχει παρουσιαστεί σε πολυάριθμες ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Μεταξύ των επιλεγμένων εκθέσεων του συγκαταλέγονται και οι εξής: *ANTIDORON. Συλλογή ΕΜΣΤ*, documenta 14, Μουσείο Fridericianum, Κάσσελ (2017)· *No Country for young men. Contemporary Greek art in time of Crisis*, Bozar, Κέντρο Καλών Τεχνών, Βρυξέλλες (2014)· *A Thousand Doors*. Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, Αθήνα, NEON & Whitechapel Gallery (2014)· *Between the optimism of the will and the pessimism of the intellect / Από την απαισιοδοξία της νόησης στην αισιοδοξία της πράξης*, 5η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης (2015)· *Try Again. Fail Again. Fail Better*, Φεστιβάλ Αισχύλεια 2013, Ελευσίνα· *The First Image*, CRAC, Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, Σετ, Γαλλία (2009)· *Transexperiences, Greece 2008*, Εκθεσιακός χώρος τέχνης 798, Πεκίνο, Κίνα· *Take a deep breath*, Πινακοθήκη Μοντέρνας Τέχνης Tate Modern, Λονδίνο (2007)· *Nuit Blanche 2004*, Hôpital Saint-Lazare, Παρίσι, Γαλλία· *Nikos Navridis, Difficult Breaths*, Ίδρυμα La Caixa, Μαδρίτη, Ισπανία (2004), και πολλές ακόμα στη Σουηδία, την Κορέα, το Μεξικό, την Ιαπωνία και τις ΗΠΑ. Έχει εκπροσωπήσει την Ελλάδα στις διεθνείς Μπιενάλε της Βενετίας (2001 και 2005), της Κωνσταντινούπολης (1997), του Σάο Πάολο (1996) και της Σάντα Φε, στο Νέο Μεξικό (1999).

Όπερα

Σιμόν Μποκκανέγκρα

Τζουζέππε Βέρντι

Κύκλος Ιταλική Όπερα

19, 20, 22, 23, 25, 26 Ιανουαρίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Παραγωγή της Βασιλικής Όπερας του Λονδίνου (Royal Opera House)

Μουσική διεύθυνση **Ζωή Τσόκανου – Στάθης Σούλης**

Σκηνοθεσία **Ελάιτσα Μοσίνσκυ**

Σκηνικά **Μάικλ Γήργκαν**

Κοστούμια **Πήτερ Τζ. Χωλ**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Με τον *Σιμόν Μποκκανέγκρα* ο Τζουζέππε Βέρντι έπλασε έναν από τους εντυπωσιακότερους ρόλους για φωνή βαρύτονου. Μέσα από το στόμα του ιστορικού δόγη της Γένοβας ο Βέρντι μπόρεσε να εκφράσει την πολιτική του σκέψη και τα ιδανικά του για μια Ιταλία ενωμένη, μακριά από αδελφοκτόνους πολέμους.

Η όπερα γράφηκε το 1857 και ο Βέρντι επανήλθε το 1881 αναθεωρώντας την και προσθέτοντας ορισμένες αριστουργηματικές σκηνές, βασισμένες σε επιστολές του Πετράρχη, μία απευθυνόμενη στο ιστορικό πρόσωπο, τον δόγη της Γένοβας Σιμόνε Μποκκανέγκρα και μία στον τότε δόγη της Βενετίας. Σήμερα πλέον ο *Σιμόν Μποκκανέγκρα* συγκαταλέγεται στις δημοφιλέστερες όπερες του συνθέτη.

Στην εντυπωσιακή παραγωγή της Βασιλικής Όπερας του Λονδίνου, ο Μοσίνσκυ επιχειρεί μια ιστορική σκηνοθεσία που εμπνέεται από την τέχνη και την αρχιτεκτονική της Αναγέννησης. Το λάιτ μοτίφ της σκηνοθεσίας του είναι οι εικόνες της θάλασσας, οι οποίες επανέρχονται διαρκώς, ως μια αναφορά στη θνητότητα. Για το ανέβασμα της παραγωγής το 2013 στο Λονδίνο, οι Times του Λονδίνου έγραψαν ότι "*αποτελεί τον καλύτερο φόρο τιμής για την επέτειο των 200 ετών από τη γέννηση του Βέρντι*".

Ο Μοσίνσκυ θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους σκηνοθέτες όπερας παγκοσμίως, με μια σημαντική, τριακονταετή πορεία στο θέατρο και την όπερα. Το ρεπερτόριό του ποικίλλει και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, έργα των Μότσαρτ, Τσαϊκόφσκι, Βάγκνερ, Στράους. Έχει κερδίσει τρεις φορές το βραβείο Λώρενς Ολίβιε καλύτερης όπερας, για τις παραστάσεις του *Λόεγκριν*, *Στιφέλιο* και *Η ζωή ενός ακόλαστου*. Έχει συστηματικά συνεργαστεί με τις πλέον φημισμένες όπερες του κόσμου, όπως η Βασιλική Όπερα του Λονδίνου, η Μητροπολιτική Όπερα της Νέας Υόρκης, η Όπερα του Σύννεϋ, το Μαρίνσκι της Αγίας Πετρούπολης κ.ά.

Χορηγός **ALPHA BANK**

Μπαλέτο

Herrumbre

Νάτσο Ντουάτο

6, 8, 9, 15, 16, 17 Φεβρουαρίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Χορογραφία **Νάτσο Ντουάτο**

Μουσική **Πέδρο Αλκάλντε, Σέρχιο Καβαγέρο, Ντέιβιντ Ντάρλινγκ**

Σκηνογραφία **Τζαφάρ Τσαλάμπι**

Κοστούμια **Νάτσο Ντουάτο**

Φωτισμοί **Μπραντ Φηλντς**

Με τους **Α' Χορευτές**, τους **Σολίστ**, τους **Κορυφαίους** και το **Corps de Ballet** της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Η πρώτη συνεργασία του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με τον σπουδαίο Ισπανό χορογράφο Νάτσο Ντουάτο είναι γεγονός. Ο χορογράφος με τη μοναδική ευαισθησία απέναντι στις αδυναμίες της ανθρώπινης φύσης υπογράφει μια σπουδαία παράσταση χορού για τη φθορά της ψυχής με τίτλο *Herrumbre* (Σκουριά).

Για τον Ντουάτο, αφετηρία για αυτό το μπαλέτο υπήρξε μια φωτογραφία από τις φυλακές του Γκουαντάναμο που δείχνει τους φυλακισμένους πεσμένους στο έδαφος σαν ζώα. Στη χορογραφία του ο Ντουάτο μεταμορφώνει σε κινήσεις τις εικόνες βίας που προβάλλονται από τα ΜΜΕ. Σκοπός του είναι να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο γύρω από ένα ζήτημα που θα έπρεπε να μας αφορά όλους. Για ποιον λόγο; Επειδή ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζουμε τους άλλους καθορίζει εξ ολοκλήρου το ποιο είμαστε εμείς οι ίδιοι πραγματικά. Η διαδοχή των εντυπωσιακών σκηνών, η καθεμιά πιο βίαιη από την προηγούμενη, με ανθρώπους ταπεινωμένους και τρομοκρατημένους σε μια σκληρή φυλακή, αποτελεί μια σπουδαία δήλωση του χορογράφου ενάντια σε κάθε μορφή τρομοκρατίας.

Ο Ντουάτο γεννήθηκε στη Βαλένθια το 1957 και σπούδασε στη Σχολή Ράμπερτ του Λονδίνου και τη Σχολή Μούντρα του Μωρίς Μπεζάρ των Βρυξελλών. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Αμερικανικό Κέντρο Χορού Άλβιν Έηλι της Νέας Υόρκης και ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του το 1980 στα διάσημα Μπαλέτα Κούλμπεργκ της Στοκχόλμης.

Συνεργάστηκε με το Netherlands Dans Theater ως χορευτής και φιλοξενούμενος χορογράφος για δέκα χρόνια. Εκεί παρουσίασε την πρώτη χορογραφία του το 1983, ύστερα από παρότρυνση του Γίρζι Κίλιαν.

Υπήρξε για είκοσι συναπτά έτη καλλιτεχνικός διευθυντής του Εθνικού Μπαλέτου της Ισπανίας, το οποίο κατάφερε να κάνει περιζήτητο σε όλον τον κόσμο για την ποιότητα και το ρεπερτόριό του.

Από το 2014 είναι γενικός και καλλιτεχνικός διευθυντής και του Κρατικού Μπαλέτου του Βερολίνου, θέση την οποία θα έχει έως το 2019, οπότε θα τον διαδεχθεί η Σάσα Βαλτς και ο Γιοχάνες Όχμαν.

Τις χορογραφίες του έχουν ερμηνεύσει οι σπουδαιότερες ομάδες χορού παγκοσμίως όπως, μεταξύ άλλων, οι Netherlands Dans Theater, American Ballet Theatre, The Australian Ballet, Les Grands Ballets Canadiens, Stuttgart Ballet, San Francisco Ballet, Royal Ballet, Miami City Ballet, Paris Opera Ballet, Martha Graham Dance Company.

Με την υποστήριξη της **Ισπανικής Πρεσβείας** και του **Ινστιτούτου Θερβάντες της Αθήνας**

Όπερα

Λουτσία ντι Λαμμερμούρ

Γκαετάνο Ντονιτσέττι

Κύκλος Ιταλική Όπερα

24 Φεβρουαρίου 2019

3, 20, 22, 24 Μαρτίου 2019

Ωρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Συμπαράγωγή με τη Βασιλική Όπερα του Λονδίνου (Royal Opera House)

Μουσική διεύθυνση **Πιερ Ντυμουσσώ**

Σκηνοθεσία **Κέιτι Μίτσελ**

Σκηνικά, κοστούμια **Βίκι Μόρτιμερ**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Το αριστούργημα του ρομαντικού μπελ κάντο του Ντονιτσέττι αποτελεί την πρώτη και ιστορική συμπαράγωγή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με τη Βασιλική Όπερα του Λονδίνου, η οποία πραγματοποιήθηκε με δωρεά από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Η παραγωγή, σε σκηνοθεσία της σπουδαίας Βρετανίδας σκηνοθέτριας Κέιτι Μίτσελ, έκανε πρεμιέρα στο Λονδίνο το 2016 και στην Αθήνα το 2018 με τεράστια επιτυχία.

Η Κέιτι Μίτσελ επέλεξε να διεισδύσει στον κόσμο των γυναικών του 19ου αιώνα και να δει την πλοκή του έργου μέσα από τα μάτια της κεντρικής ηρωίδας. Ως αντίστιξη στον σκοτεινό ανδροκρατούμενο κόσμο του βορρά, όπως τον φαντάστηκε ο σερ Ουώλτερ Σκοτ, η Μίτσελ φέρνει στο προσκήνιο τη γυναικεία οπτική και τοποθετεί το έργο συνολικά στο πλαίσιο της λογοτεχνίας της εποχής, στην ατμόσφαιρα έργων όπως εκείνα των αδελφών Μπροντέ.

Στη *Λουτσία* η σκηνή χωρίζεται στα δύο, καθώς η Μίτσελ προτείνει μια παράλληλη αφήγηση: από τη μια ο θεατής βλέπει όσα περιγράφονται στο λιμπρέτο της όπερας και από την άλλη «φωτίζονται» τα γεγονότα που συμβαίνουν παράλληλα, τα οποία καλύπτουν τα κενά της αφήγησης και αποκαλύπτουν τη γυναικεία πλευρά του έργου.

Τα υπέροχα –υψηλής αισθητικής και σπάνιας λεπτομέρειας– σκηνικά και κοστούμια υπέγραψε η εξαιρετική Βρετανίδα σκηνογράφος Βίκι Μόρτιμερ.

Μετά τις οκτώ sold out παραστάσεις στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος της ΕΛΣ και την ιδιαίτερη καλλιτεχνική επιτυχία, η Εθνική Λυρική Σκηνή επαναλαμβάνει την παραγωγή τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2019.

Συναυλία με έργα Μάνου Χατζιδάκι

Αμοργός / Μεγάλος ερωτικός

Κύκλος Μάνος Χατζιδάκις

1, 2 Μαρτίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός**

Ο Κύκλος Μάνος Χατζιδάκις «φωτίζει» δύο σπουδαία έργα του συνθέτη, τα οποία για πρώτη φορά θα παρουσιαστούν σε μια ενιαία συναυλία.

Η *Αμοργός* είναι καντάτα βασισμένη στο ομώνυμο ποίημα του Νίκου Γκάτσου, για μεσόφωνο, τενόρο, βαρύτονο, ηθοποιό, μεικτή χορωδία και συμφωνική ορχήστρα. Ο συνθέτης δεν ολοκλήρωσε ποτέ "ηθελημένα" τη σύνθεση της *Αμοργού* και το έργο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά μετά τον θάνατό του το 2003 στο Ηρώδειο, ενώ κυκλοφόρησε από τον Σείριο το 2005 σε ενορχήστρωση του Νίκου Κυπουργού, την οποία του είχε αναθέσει ο Μάνος Χατζιδάκις ήδη από το 1981. Η *Αμοργός* είναι η μοναδική ποιητική σύνθεση του Νίκου Γκάτσου, την οποία έγραψε κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Ο Χατζιδάκις, που εργάστηκε πάνω στη σύνθεση της *Αμοργού* για σχεδόν δύο δεκαετίες, σημείωνε για το έργο του Γκάτσου: «Περιέχει βαθύτατα την ελληνική παράδοση, δεν την εκμεταλλεύεται, ενώ συγχρόνως περιέχει όλη την ευρωπαϊκή θητεία του μεσοπολέμου. Το έχει γράψει δηλαδή ένας άνθρωπος που ζει βαθιά τον καιρό του, ενώ συγχρόνως περιέχει βαθιά και την παράδοσή του. Η "Αμοργός" είναι η έκφραση αυτών των δύο στοιχείων που συνθέτουν την προσωπικότητα του Γκάτσου: βαθιά Έλληνας και βαθιά Ευρωπαίος».

Ο *Μεγάλος Ερωτικός* αποτελεί έργο ορόσημο στην ελληνική μουσική και μια από τις κορυφές της χατζιδακικής δημιουργίας. Στον *Μεγάλο Ερωτικό* ο Χατζιδάκις μελοποίησε Ελύτη, Καβάφη, Σαπφώ, Σαραντάρη, Γκάτσο, Σολωμό, Ευριπίδη, Χορτάτση, Σολομώντα και ένα ποίημα της Μυρτιώτισσας, το οποίο στάθηκε η αφορμή για τη δημιουργία του έργου. Στην πρώτη αξεπέραστη ηχογράφιση τα τραγούδια του δίσκου ερμήνευσαν η Φλέρυ Νταντωνάκη και ο Δημήτρης Ψαριανός. «Ο *Μεγάλος Ερωτικός* είναι ένας λαϊκός θεός, που ζει στη φαντασία μας από τη στιγμή που γεννιόμαστε, ίσαμε να πεθάνουμε, όμορφος, εφηβικός και αδιάκοπα ζωντανός. Ο *Μεγάλος Ερωτικός* δε φοράει γραφικά τοπικά ρούχα. Φοράει τα δικά του που συνθέτουν δύσκολους συνδυασμούς ήχων, ανάλαφρων χρωμάτων και ποιητικών ονείρων. Δεν περιέχει μηνύματα που εύκολα τα σβήνουν οι βροχές, δεν αντιστέκεται. Με τα τραγούδια αυτά αποτείνομαι στην πιο κρυφή ευαισθησία των νέων ανθρώπων κάθε ηλικίας κι όχι στους εφήμερους κι ανεξέλεγκτους ερεθισμούς τους. Τα τραγούδια αυτά δεν είναι αισθησιακά. Λειτουργούν πέρ' απ' την πράξη, στο βαθύ αίσθημα που χαρακτηρίζει οποιαδήποτε σχέση, κάθε μορφής, αρκεί να περιέχει τις προϋποθέσεις γι' ανθρώπινη επικοινωνία», σημείωνε ο Χατζιδάκις στο οπισθόφυλλο του δίσκου.

Όπερα

Οι γάμοι του Φίγκαρο

Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ

Κύκλος Μότσαρτ

23, 27, 29, 31 Μαρτίου & 12, 14, 17, 20 Απριλίου 2019

Ώρα έναρξης 19.30 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση **Μάριος Παπαδόπουλος – Γιώργος Μπαλατσινός**

Σκηνοθεσία **Αλέξανδρος Ευκλείδης**

Δραματουργία – Συνεργάτρια σκηνοθέτρια **Αγγέλα-Κλεοπάτρα Σαρόγλου**

Σκηνικά **Γιάννης Κατρανίτσας**

Κοστούμια **Ιωάννα Τσάμη**

Με την **Ορχήστρα, τη Χορωδία και Μονωδούς της ΕΛΣ**

Οι γάμοι του Φίγκαρο, η πρώτη από τις τρεις όπερες του Μότσαρτ σε ποιητικό κείμενο του Λορέντσο ντα Πόντε, επιστρέφει στην Εθνική Λυρική Σκηνή. Βασισμένη στην κωμωδία του Μπωμαρσαί *Μια τρελή ημέρα ή Οι γάμοι του Φίγκαρο*, πρωτοπαρουσιάστηκε στη Βιέννη το 1786, τρία χρόνια πριν τη Γαλλική Επανάσταση. Το κείμενο απηχεί την ταραγμένη εποχή και την ένταση στις σχέσεις των διαφορετικών κοινωνικών τάξεων: του κόμη και της κόμισσας, και των υπηρετών τους Σουζάννας και Φίγκαρο. Η αριστουργηματική μουσική του Μότσαρτ σκιαγραφεί με λιτά μέσα τον χαρακτήρα κάθε προσώπου. Εκτός από τις συνήθεις άριες για κάθε ρόλο και τα μεταξύ τους ντουέτα, ο συνθέτης δημιουργεί σύνολα απίστευτης φαντασίας, όπως το περίφημο σεπτέτο της Β΄ Πράξης: αρχικά ένα, στη συνέχεια δύο, τρία, τέσσερα, πέντε, έξι και τελικά επτά πρόσωπα συνομιλούν στη διάρκεια ενός συναρπαστικού μουσικού μέρους, το οποίο διαρκεί είκοσι λεπτά, χωρίς να χάνει την ευκρίνεια και τη δύναμή του. Πάνω απ' όλα όμως, πρόκειται για ένα έργο του οποίου οι χαρακτήρες είναι κατεξοχήν ανθρώπινοι, με όλες τους τις όψεις, τις θετικές αλλά και τις σκοτεινές, να προβάλλονται ισότιμα στο φως.

Ο σκηνοθέτης της παραγωγής και καλλιτεχνικός διευθυντής της Εναλλακτικής Σκηνής της ΕΛΣ Αλέξανδρος Ευκλείδης, σημειώνει: «Οι γάμοι του Φίγκαρο, όπως και τα υπόλοιπα έργα της συνεργασίας Μότσαρτ – Ντα Πόντε, υποφέρουν συχνά από την αδιαμφισβήτητη ένταξή τους στην κατηγορία των διαχρονικών αριστουργημάτων: ο παιγνιώδης, κωμικός, ακόμη και φαρσικός τους χαρακτήρας, υπερκεράζεται μπροστά στο θάμβος που προξενεί η μουσική τους ιδιοφυΐα, αλλά και η πυκνότητα των νοημάτων που συναρθρώνονται μέσα από την ιδεώδη συνύπαρξη μουσικής και λόγου. Η νέα αυτή παραγωγή του έργου για την Εθνική Λυρική Σκηνή εστιάζει στον κωμικό αλλά και παράδοξο κόσμο της όπερας του Μότσαρτ και επιχειρεί να αναδείξει τις λεπτές αποχρώσεις της μουσικοθεατρικής ιδιοφυΐας του συνθέτη. Μέσα σε ένα κινηματογραφικό σκηνικό που συνθέτει ένα σύμπαν ρετρό παραδοξότητας, οι ήρωες του Μότσαρτ μετατρέπονται σε γρανάζια ενός αλλόκοτου κόσμου, που συντίθεται από τις θεατρικές λεπτομέρειες της όπερας, ενώ υπογραμμίζεται η διαχρονική πάλη για κοινωνική ανέλιξη και αξιοπρέπεια».

Μπαλέτο

Από τη Ρωσία με αγάπη

Τρίπτυχο χορού Στραβίνσκι

6, 7, 10, 13, 19, 21 Απριλίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Χορογραφίες **Δάφνης Κόκκινος, Μάρκο Γκαίκε, Κωνσταντίνος Ρήγος**

Με τους **Α' Χορευτές**, τους **Σολίστ**, τους **Κορυφαίους** και το **Corps de Ballet** της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Δεν είναι υπερβολή να ισχυριστεί κανείς ότι με τις ιδέες και τις κατακτήσεις του ο Ίγκορ Στραβίνσκι επηρέασε βαθύτατα όχι μονάχα τους συνθέτες της εποχής του και συνολικά τη μουσική πρωτοπορία των πρώτων δεκαετιών του προηγούμενου αιώνα, αλλά και συνέβαλε αποφασιστικά στις μουσικές εξελίξεις του 20ού αιώνα. Η προσωπική του διαδρομή πέρασε από πολλές φάσεις και, αν κάτι τη χαρακτηρίζει, είναι ακριβώς η στιλιστική της ποικιλομορφία. Ο Στραβίνσκι έγινε παγκόσμια γνωστός μέσα από μια σειρά μπαλέτων για τα οποία συνέθεσε τη μουσική. Υπήρξαν καρποί της δημιουργικής του συνεργασίας με τον μπρεσάριο Σεργκέι Ντιάγκιλεφ, ο οποίος στο Παρίσι δημιούργησε τα Ρωσικά Μπαλέτα, συνεργαζόμενος με ορισμένους από τους πλέον ταλαντούχους Ρώσους καλλιτέχνες, οι οποίοι ζούσαν και εργάζονταν μακριά από την πατρίδα τους. Για αυτό το συγκρότημα γράφτηκαν και τα τρία μπαλέτα του τριπτύχου **Από τη Ρωσία με αγάπη – η Ιεροτελεστία της άνοιξης (1913), το Τραγούδι του αηδονιού (1914/1917/1920) και οι Γάμοι (1923)**–, τα οποία συνέβαλαν αποφασιστικά στην καθιέρωση του Στραβίνσκι. Τις χορογραφίες υπογράφουν τρεις σημαντικοί χορογράφοι: **ο Δάφνης Κόκκινος του Χοροθεάτρου του Βούπερταλ της Πίνας Μπάους, ο διακεκριμένος Γερμανός Μάρκο Γκαίκε, ο οποίος από το 2019/20 αναλαμβάνει διευθυντής του Μπαλέτου του Αννοβέρου και ο διευθυντής του Μπαλέτου της ΕΛΣ Κωνσταντίνος Ρήγος.**

Η ιεροτελεστία της άνοιξης

Χορογραφία **Δάφνης Κόκκινος**

Κοστούμια **Δώρα Στυλίδου**

Ο σπουδαίος Έλληνας χορευτής της Πίνας Μπάους και του Χοροθεάτρου του Βούπερταλ Δάφνης Κόκκινος χορογραφεί για πρώτη φορά ένα από τα έργα που συνδέθηκαν μοναδικά με την Πίνα Μπάους, την *Ιεροτελεστία της άνοιξης*. Ο χορογράφος σημειώνει: «*Το να χορογραφήσω την Ιεροτελεστία της άνοιξης είναι για μένα μια μεγάλη πρόκληση. Είναι η πρώτη παράσταση που είδα από το χοροθέατρο του Βούπερταλ της Πίνα Μπάους όταν ακόμα ήμουν σπουδαστής στην Κρατική Σχολή Χορού. Είναι το κομμάτι που εδώ και 28 χρόνια χορεύω με την ομάδα αυτή. Είναι μια μεγάλη πρόκληση να σκεφτώ και να αισθανθώ το κομμάτι τελείως διαφορετικά από ό,τι μέχρι τώρα. Ζούμε σε εποχές με πολύ μεγάλη ένταση, πόνο, πολέμους, κρίσεις όχι μόνο οικονομικές, ανθρώπους “προς φυγή” από εμπόλεμες περιοχές και κατεστραμμένες χώρες. Οργή υπάρχει παντού. Την ίδια στιγμή υπάρχει η δημιουργική σκέψη, ο έρωτας η νεότητα – κινητήρια δύναμη για τη ζωή. Ζούμε σε μια εποχή που δεν πρέπει να θυσιαστεί μόνο μια κοπέλα για τον εξευμενισμό των θεών της Άνοιξης, αλλά πολλοί και για άλλους θεούς. Μια άλλη πρόκληση είναι να δουλέψω με τους χορευτές της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Αν και πρόκειται για μια ομάδα με διαφορετικό ρεπερτόριο από τη δική μου, εντούτοις έχουμε το κοινό ότι και οι δυο έχουμε από πολύ νέους χορευτές που τώρα ξεκινούν έως και χορευτές με πάρα πολλών χρόνων εμπειρία. Είναι υπέροχο το να μπορείς να συνεργάζεσαι με μια τόσο μεγάλη γκάμα χορευτών. Και ο*

καθénas να προσθέτει τις δικές του γνώσεις, εμπειρίες, δυναμική, ενέργεια, πάθος και αγάπη σε αυτό που τελικά όλοι εκφραζόμαστε: τον Χορό».

Το τραγούδι του αηδονιού

Χορογραφία – σκηνικά **Μάρκο Γκαίκε**

Κοστούμια **Μάρκο Γκαίκε, Μιχαέλα Σπρίνγκερ**

Η χορογραφία *Το τραγούδι του αηδονιού* του Μάρκο Γκαίκε μοιάζει με ένα τραγούδι καμωμένο από χορευτικές φιγούρες. Ένα τραγούδι φυλακισμένο σε ένα κλουβί, παρατημένο έξω στον άνεμο και τη βροχή. Ένα σιωπηλό τραγούδι θαμμένο στη γη, μέσα σε ένα μικρό ξύλινο κουτί. Φτερουγίζει, σπαρταράει, συσπάται και τινάζεται.

Οι θεατές που έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με παράσταση μπαλέτου του Μάρκο Γκαίκε μένουν κατάπληκτοι: Ο χορογράφος επιτίθεται κυριολεκτικά στο κοινό μέσα από την κίνηση – μέσα από ασυνήθιστες κινήσεις. Σε αντίθεση με το κλασικό και το νεοκλασικό μπαλέτο, στο έργο του Γκαίκε πάνω απ' όλα βλέπουμε κυρίως τον κορμό και τα χέρια σε απόλυτη αναταραχή. Στα έργα του δεν δίνεται πια έμφαση στα πανέμορφα πόδια. Οι βραχίονες και τα χέρια πλέον δεν αποτελούν ένα τυποποιημένο συμπλήρωμα του κάτω μέρους του σώματος. Αντιθέτως, ένα ολοκαίνουριο σύμπαν κινήσεων αναπτύσσεται γύρω από το κεφάλι και τον κορμό. Παράλληλα, μικρές νησίδες νοήματος εμφανίζονται μέσα από αυτόν τον αναστατωμένο ποταμό: αυτό που αρχικά φαινόταν νευρικό κι ανήσυχο, ξαφνικά απαιτεί να αναγνωριστεί, να γίνει κατανοητό και εντέλει να ενσωματωθεί. Η πρώτη παρουσίαση της χορογραφίας *Το τραγούδι του αηδονιού* έλαβε χώρα το 2009 στο Μπαλέτο της Λειψίας, ενώ το 2015 μια νέα εκδοχή της ανέβηκε από το μπαλέτο της Στουτγάρδης. Όταν ζητήθηκε από τον Γκαίκε να περιγράψει με δυο λόγια το νόημα της χορογραφίας του, εκείνος ανέφερε: «*Τραγούδι, Έρω, Θάνατος*».

Ο Γερμανός Μάρκο Γκαίκε έχει υπάρξει φιλοξενούμενος χορογράφος στα Μπαλέτα της Στουτγάρδης, του Ρότερνταμ, καθώς και συνεργαζόμενος χορογράφος στο Netherlands Dans Theater. Έχει δημιουργήσει πάνω από εξήντα χορογραφίες, οι οποίες έχουν παρουσιαστεί σε όλες τις γωνιές του πλανήτη, από το Τελ Αβίβ και το Σάο Πάολο μέχρι τον Καναδά, τη Μόσχα και τη Ζυρίχη. Ο πολυβραβευμένος χορογράφος αναλαμβάνει τη διεύθυνση του Μπαλέτου του Αννοβέρου από τη σεζόν 2019/20.

Οι γάμοι

Χορογραφία **Κωνσταντίνος Ρήγος**

Σκηνικά – κοστούμια **Διονύσης Φωτόπουλος**

Ο διευθυντής του Μπαλέτου της ΕΛΣ Κωνσταντίνος Ρήγος χορογράφησε τους *Γάμους* του Στραβίνσκι το 1993 για το χοροθέατρο Οκτάνα. Ενώπιον του κοινού εξελίσσεται ένα πρωτότυπο, άγριο και σαρκαστικό παιχνίδι προετοιμασίας του γάμου. Η κινησιολογία του Ρήγου παίζει ένα παιχνίδι ισχύος με την παρτιτούρα του Στραβίνσκι και επιχειρεί να εικονοποιήσει τα συναισθήματα της ανησυχίας, του φόβου, του πανικού.

Κινήσεις σπασμωδικές, μετέωρες, πυκνές νοημάτων συνυπάρχουν με εικόνες αληθινής ομορφιάς, σε μια ιστορική χορογραφία που έχει λάβει διθυραμβικές κριτικές και η οποία πλέον εντάσσεται στο ρεπερτόριο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

Συναυλία

Ρεσιτάλ Δημήτρη Πλατανιά

18 Απριλίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Πιάνο **Σοφία Ταμβακοπούλου**

Ο κορυφαίος Έλληνας βαρύτονος Δημήτρης Πλατανιάς σε ένα μοναδικό ρεσιτάλ, το πρώτο που πραγματοποιείται στη μοναδικής ακουστικής Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Ο πρωταγωνιστής της ΕΛΣ, που διαπρέπει στα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα της Ευρώπης (Λονδίνο, Μόναχο, Βρυξέλλες, Βενετία, Φρανκφούρτη, Αμβούργο, Φλωρεντία, Μαδρίτη, Άμστερνταμ, Βαλένθια, Στουτγάρδη κ.α.), λίγο μετά το ντεμπούτο του στην Αμερική και την Όπερα του Σαν Φρανσίσκο, επιστρέφει στην Ελλάδα για να ερμηνεύσει άριες των Ροσσίνι, Βέρντι, Λεονκαβάλλο, Τζορντάνο κ.ά.

Όπερα

Λαίδη Μάκβεθ του Μτσενσκ

Ντμίτρι Σοστακόβιτς

Κύκλος 20ός αιώνας

12, 15, 17, 19, 22 Μαΐου 2019

Ώρα έναρξης 19.30 (Κυριακές 18.30)

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μουσική διεύθυνση **Βασίλης Χριστόπουλος**

Σκηνοθεσία **Φανί Αρντάν**

Σκηνικά **Τομπίας Χαοίτζελ**

Κοστούμια **Μιλένα Κανονέρο**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Μια από τις διασημότερες όπερες του 20ού αιώνα επιστρέφει στην Εθνική Λυρική Σκηνή μετά από σχεδόν ένα τέταρτο του αιώνα. Βασισμένη σε νουβέλα του Νικολάι Λέσκοφ, η *Λαίδη Μάκβεθ του Μτσενσκ* ασχολείται με τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία της περιφέρειας. Ταυτόχρονα, ο Σοστακόβιτς πλάθει εξαιρετικά κριτικά πορτρέτα θεσμών όπως η εκκλησία και η αστυνομία. Το έργο έγινε παγκόσμια διάσημο όταν το 1936, μετά από επίσκεψη του Στάλιν σε παράσταση της όπερας, η *Πράβντα*, επίσημο όργανο του κομμουνιστικού κόμματος, δημοσίευσε άρθρο με τίτλο «Σύγχυση αντί για μουσική», καταδικάζοντας τη μουσική ως χυδαία, τραχιά και μικροαστική και επικρίνοντας τη θετική στάση του έργου απέναντι στη δολοφόνο πρωταγωνίστρια. Η όπερα απαγορεύτηκε στη Σοβιετική Ένωση και παρουσιάστηκε μονάχα μετά τον θάνατο του Στάλιν, το 1962 σε νέα μορφή. Σήμερα το έργο παίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην αρχική του μορφή, επιτρέποντας στο παγκόσμιο ακροατήριο να απολαύσει μουσική εμπνευσμένη, γεμάτη δύναμη και νεύρο.

Για το αριστούργημα του Σοστακόβιτς, η ΕΛΣ έχει αναθέσει τη σκηνοθεσία στη Φανί Αρντάν, μια σπουδαία μορφή του γαλλικού κινηματογράφου και του θεάτρου. Η Αρντάν, η σταρ των εξήντα ταινιών, των τριάντα θεατρικών, η μούσα του Τρυφώ, η πρωταγωνίστρια του Τζεφιρέλλι και του Πολάνσκι, η μοναδική "γυναίκα της διπλανής πόρτας" με τον Ντεπαρτιέ, συνεργάζεται για πρώτη φορά με την Εθνική Λυρική Σκηνή, μετά την πρώτη της σκηνοθεσία σε έργο μουσικού θεάτρου, στο *Passion* του Ζόντχαϊμ στο Θέατρο του Σατλέ στο Παρίσι το 2016.

Για την παραγωγή αυτή, η Αρντάν συστήνει στο ελληνικό κοινό δύο σπουδαίους συνεργάτες: τον διαπρεπή Γερμανό σκηνογράφο Τομπίας Χαοίτζελ και τη διάσημη ενδυματολόγο Μιλένα Κανονέρο, η οποία έχει κερδίσει τέσσερα Όσκαρ (*Μπάρι Λίντον* του Στάνλεϊ Κιούμπρικ, *Δρόμοι της φωτιάς* του Χιου Χάντσον, *Μαρία Αντουανέτα* της Σοφία Κόπολα και *Ξενοδοχείο Grand Budapest* του Γουές Άντερσον), έχει υπογράψει κοστούμια για διάσημες ταινίες (μεταξύ άλλων, *Κουρδιστό Πορτοκάλι, 2001: Η Οδύσσεια του Διαστήματος, Εξπρές του Μεσονυχτίου, Πέρα από την Αφρική* κ.α.), αλλά και για σπουδαίες παραγωγές όπερας σε Μετροπόλιταν Όπερα, Όπερα των Παρισίων, Σκάλα του Μιλάνου, Φεστιβάλ του Σάλτσμπουργκ, Κρατική Όπερα Βιέννης κτλ.

Η σκηνοθέτρια σημειώνει: «*Η Λαίδη Μάκβεθ μάς προτάσσει έναν καθρέφτη. Και κοιταζόμαστε. Η Λαίδη Μάκβεθ είναι το άγριο είδωλό μας, ατίθασο και ελεύθερο. Πώς ζει το κομμάτι του εαυτού μας που αντιστέκεται στους νόμους, μέσα σε μια κοινωνία συμβατική και ομοιόμορφη; Το να αγαπάς τους εγκληματίες είναι ένα ρίσκο. Κι εγώ το παίρνω. Αγαπώ την Κατερίνα Ισμαήλοβα. Δεν είναι μόνο ένας χαρακτήρας του Λέσκοφ, σε μια όπερα του Σοστακόβιτς, αλλά είναι επίσης και ένα πρόσωπο πάντοτε παρόν, ακόμα και*

στη δική μας εποχή, και όντας προσεκτικοί, μπορούμε να το συναντήσουμε. Αγαπώ αυτούς που δεν φοβούνται την ετυμηγορία, τις κυρώσεις της κοινωνίας, τα κόμματα, τις ομάδες, τη συλλογική σκέψη. Τους κοιτάζω που ζουν σε ένα τεντωμένο σύρμα, εύθραυστο ίσως, αλλά δονούμενο και πυρακτωμένο. Τρέμω τη στιγμή που θα πέσουν. Καταλαβαίνω ότι προτιμούν να πεθάνουν από το να καταστρέψουν το όνειρό τους. Δέχομαι ότι αποτελούν κίνδυνο για την κοινωνία των εμπόρων και των κερδών. Θαυμάζω το κόστος που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν για να μείνουν ελεύθεροι και να ακολουθήσουν το πάθος τους. Το να λογοδοτούν αποτελεί μέρος του δικού τους κανόνα του παιχνιδιού. Χαίρομαι που έχουν διατρέξει τη ζωή τους σαν αστέρια σε ένα ηλιακό σύστημα με μαύρο ήλιο. Λατρεύω την ιστορία της Κατερίνας, της Λαίδης Μάκβεθ από την επαρχία του Μτσενσκ. Για μένα είναι σαν μια εικόνα. Την πήρα σαν ένα δώρο που θα ήθελα να σας προσφέρω. Είπα στον εαυτό μου: Δεν έχει σημασία η εποχή, η πολιτική. Δεν έχουν σημασία οι περιστάσεις, το πλαίσιο. Δεν έχουν σημασία οι νόμοι. Θα υπάρχουν πάντοτε αυτοί που υπακούουν και εκείνοι που διατάζουν, αυτός που ακολουθεί και εκείνος που οδηγεί, αυτός που μπαίνει στη σειρά και εκείνος που την αφήνει έτσι, μια μέρα ή μιαν άλλη, μετά από πολύν καιρό αναμονής της αληθινής και βίαιης χαράς, γιατί το κάλεσμα της ζωής είναι ισχυρότερο από οτιδήποτε άλλο. Κι έτσι, κρατώ τη Λαίδη Μάκβεθ στην περιοχή του Μτσενσκ, στην επαρχία της, στην αυτοκρατορία των τσάρων, στο περιβάλλον της, αυτό των εμπόρων. Η μουσική του Σοστακόβιτς, με ακόμη περισσότερο πλούτο και πιο έντονη αντίθεση από το ίδιο το κείμενο, μας εξιστορεί την περιπλοκότητα της Κατερίνας και των αντιπάλων της, το πώς η μελαγχολία της νικήθηκε από τον θυμό, τη βλασφημία και την πράξη χωρίς επιστροφή, το πώς αυτή η αντιφατική και σκανδαλώδης ηρωίδα μάς κάνει να θέλουμε να ζήσουμε, ακόμα και ως επί το πλείστον με κίνδυνο. Και αφού οι ελληνικές ακτές με καλωσόρισαν, είθε και οι θεοί του Ολύμπου, αν καταδεχτούν να με κοιτάξουν, να με καθοδηγήσουν και να με προστατέψουν».

Χορηγός **ALPHA BANK**

Όπερα

Νόρμα

Βιντσέντζο Μπελλίνι

Κύκλος Ιταλική Όπερα

2, 5, 7, 8 Ιουνίου 2019

Ώρα έναρξης 21.00

Ωδείο Ηρώδου Αττικού

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών

Μουσική διεύθυνση **Γιώργος Μπαλατσινός**

Σκηνοθεσία – σκηνικά **Κάρλους Παντρίσσα / Λα Φούρα ντελς Μπάους**

Κοστούμια **Τσου Ούροθ**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Μια όπερα απολύτως και πολλαπλά συνδεδεμένη με την Ελλάδα, η *Νόρμα* επιστρέφει στην Εθνική Λυρική Σκηνή. Υπήρξε από τις πρώτες όπερες που παρουσιάστηκαν με μεγάλη επιτυχία στην πρωτεύουσα του νεοσύστατου κράτους ήδη το 1837 ενώ στην ιστορία της Εθνικής Λυρικής Σκηνής έχει αποδοθεί από σημαντικές Ελληνίδες ερμηνεύτριες όπως η Μαρία Κάλλας το 1960 στο θέατρο της Αρχαίας Επιδαύρου και η Έλενα Σουλιώτη το 1968 στο Ηρώδειο. Το ερωτικό τρίγωνο ανάμεσα στην επίορκη πρωθιέρεια των Δρυιδών, τη νεότερη συνάδελφό της και τον Ρωμαίο ανθύπατο θα ξαναζωντανέψει σε σκηνοθεσία του Κάρλους Παντρίσσα της ομάδας των Ισπανών Λα Φούρα ντελς Μπάους.

Ο Κάρλους Παντρίσσα είναι ένας από τους έξι καλλιτεχνικούς διευθυντές της διάσημης κολεκτίβας των Λα Φούρα ντελς Μπάους από τη Βαρκελώνη. Από το 1979 που ιδρύθηκαν έως σήμερα, οι Λα Φούρα ντελς Μπάους έχουν ασχοληθεί με κάθε μορφή των παραστατικών τεχνών: από το θέατρο δρόμου ως το ψηφιακό θέατρο και από την τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων της Βαρκελώνης ως την όπερα, στην οποία μοιάζει να βρήκαν την ιδανική μορφή έκφρασής τους. Τα στοιχεία που έκαναν τους Λα Φούρα ντελς Μπάους μοναδικούς και περιζήτητους σε κάθε γωνιά του πλανήτη είναι η επιθυμία τους να καταργήσουν τα όρια ανάμεσα στη σκηνή και το κοινό, καθώς και η αέναη αναζήτηση νέων τρόπων έκφρασης. Η λίστα των συνεργασιών τους με σπουδαία λυρικά θέατρα και φεστιβάλ είναι ατελείωτη: Όπερα του Παρισιού, Βασιλική Όπερα του Λονδίνου, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ, Τεάτρο Ρεάλ Μαδρίτης, Αρένα της Βερόνας, Βρυξέλλες, Άμστερνταμ, Δρέσδη, Λυών, Ρώμη, Φρανκφούρτη, Σύδνεϋ, Μόναχο, Μπολόνια, Χιούστον κ.α., ενώ ατελείωτα είναι τα δημοσιεύματα και τα πρωτοσέλιδα στις μεγαλύτερες εφημερίδες του κόσμου.

Ο Κάρλους Παντρίσσα σημειώνει για το ανέβασμα της *Νόρμας* στο Ηρώδειο: «*Η δεύτερη μεταφορά της λυρικής τραγωδίας Νόρμα, η παιδοκτόνος από τους Λα Φούρα ντελς Μπάους θα διαμορφωθεί γύρω από ένα τελετουργικό στο οποίο, όμως, δεν θα υπάρχει ούτε ένας σταυρός. Πηγή έμπνευσης θα αποτελέσει το έργο του Νίτσε Η γέννηση της τραγωδίας μέσα από το πνεύμα της μουσικής, ιδωμένο μέσα από μια προχριστιανική οπτική για αυτό που είναι: ένας προϊστορικός μύθος γεμάτος συμβολισμούς. Ένα γενεαλογικό δέντρο που σπάει, ένας βωμός, μία λίθος και ένα τελετουργικό ποτό. Αέρας, φωτιά, χρώμα, πόλεμοι, προδοσίες, γενναιότητα, ανυπότακτα συναισθήματα και αισθησιασμός. Η πρόθεση, επομένως, είναι να δημιουργήσουμε μια ειλικρινή άσκηση με σκοπό να συνταιριάξουμε την αυθεντική αλημεία της εποχής με την πιο σκοτεινή πλευρά του δρυιδισμού. Κατά μία άποψη, στη σύγχρονη κοινωνία είμαστε όλοι μας παιδοκτόνοι: αφήνουμε στα παιδιά μας έναν μη βιώσιμο κόσμο. Ακριβώς για αυτό τον λόγο η παράσταση θα ανακυκλώσει λύματα της Μεσογείου προς ανάπτυξη μέρους του σκηνικού και των πενιχρών κοστούμιών. Μακριές μελωδίες, τραγικές, με έντονα διανθίσματα, που ξυπνούν έντονα συναισθήματα.*

Μεταξύ των αξέχαστων στιγμών της όπερας βρίσκουμε την άρια “Casta diva” («Αγνή θεά»), τη δημοφιλέστερη ίσως άρια για υψίφωνο στην ιστορία της μουσικής. Η παράσταση θα φιλοξενηθεί στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού, έναν εντυπωσιακό χώρο, με το κοινό να κάθεται αντικριστά, δημιουργώντας μια εντυπωσιακή σύνθεση. Το κοινό χωρίζεται από τρία σημεία-κλειδιά: το δαχτυλίδι που περικλείει την ορχήστρα, το δαχτυλίδι που χωρίζει στα δύο το κοινό, και ακόμα ένα που θα φωτίσει το κοινό με ηλιακό φωτοκυτόταρο, όπως ο θεός Ήλιος με το φωτοστέφανό του».

Όπερα και μόδα

Μαγεία

9, 11 Ιουνίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Ιδέα – Γενική επιμέλεια **Ίσμα Τουλάτου**

Σκηνοθεσία – Art direction **Κωνσταντίνος Ρήγος**

Χορογραφίες **Χορευτές του Μπαλέτου της ΕΛΣ**

Μουσική επιμέλεια **Δημήτρης Γιάκας**

Special Guest (σχεδιαστής μόδας): **Θ.α.**

Η *Μαγεία* είναι το θέμα της νέας παραγωγής του κύκλου «Όπερα και μόδα», που επιστρέφει στην Εθνική Λυρική Σκηνή ύστερα από δύο ετών διάλειμμα. Για την επανεκκίνησή του επελέγη μια ιδέα η οποία επιδιώκει να θυμίσει τη δυναμική της σύμπραξης δύο τόσο λαμπερών κόσμων σε ένα αποτέλεσμα εκρηκτικής ομορφιάς.

Τα πολλά πρόσωπα της *Μαγείας*, λοιπόν, έρχεται να αποκαλύψει η νέα παραγωγή που φιλοδοξεί να εμπνεύσει τη φαντασία μας αλλά και να χρωματίσει την καθημερινότητά μας.

Η όπερα και η μόδα συναντώνται ισότιμα και δημιουργικά αναζητώντας νέους τρόπους αλληλεπίδρασης, διαμορφώνοντας μια μαγική παλέτα εικόνων, οπτικής χαράς, συναισθημάτων, έντασης και δυνατοτήτων που υπερβαίνουν, ίσως, τις φυσικές δυνάμεις.

Στην ιδιαίτερη αυτή σύμπραξη θα συμμετέχουν μονωδοί της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, χορευτές του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, οι οποίοι θα υπογράψουν και τις χορογραφίες, καθώς και επαγγελματίες μοντέλα.

Οπερέτα

Νίκος Κυπουργός

Μήδεια

Βασισμένο στη *Μήδεια* του Μποστ

Κύκλος Operetta restart – Οπερέτα

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

6, 7, 10, 14 Ιουλίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Μουσική διεύθυνση **Ηλίας Βουδούρης**

Σκηνοθεσία **θ.α.**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Η οπερέτα είναι η ναυαρχίδα του ελαφρού μουσικού θεάτρου, το οποίο αναπτύχθηκε παράλληλα με τη μεγάλη και σοβαρή εξαδέλφη του, την όπερα. Στην Ελλάδα η οπερέτα γνώρισε τεράστια επιτυχία, ιδιαίτερα κατά την περίοδο του μεσοπολέμου, οπότε και γράφτηκαν εκατοντάδες νέα έργα από ορισμένους από τους σημαντικότερους Έλληνες συνθέτες. Στο πλαίσιο του Κύκλου Operetta restart η Εθνική Λυρική Σκηνή θα παρουσιάσει νέα έργα οπερέτας, μετά από παραγγελία σε τρεις διακεκριμένους Έλληνες συνθέτες, με στόχο να δοθεί ώθηση για τη δημιουργική επανεκκίνηση του είδους.

Η αρχή γίνεται με τη σατιρική *Μήδεια* του Μποστ, την οποία μελοποιεί ως οπερέτα μετά από ανάθεση της Εθνικής Λυρικής Σκηνής ο Νίκος Κυπουργός. Απολύτως συνειδητά ο Κύκλος Operetta restart ξεκινά με τη *Μήδεια* του Μποστ, μιας και πρόκειται για ένα ουσιαστικά ρηξικέλυθο έργο, το οποίο μετά τη μελοποίησή του και την παρουσίασή του ως οπερέτα θα αποκτήσει μια νέα διάσταση. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι ο Μποστ κατάφερε να δημιουργήσει ένα εντελώς προσωπικό και αναγνωρίσιμο σατιρικό ύφος, ως σκιτσογράφος, κειμενογράφος, θεατρικός συγγραφέας, αλλά και ζωγράφος. Η ανορθόδοξη χρήση της γλώσσας και τα σκοπίμως ανορθόγραφα κείμενά του είχαν στόχο να αποδομήσουν την καθαρεύουσα και να καθιερώσουν τη δημοτική γλώσσα. Η σάτιρα του Μποστ έβαζε στο στόχαστρό της τον μικροαστό Έλληνα των μεταπολεμικών δεκαετιών, τον καθωσπρεπισμό, την ημιμάθεια, τον νεοπλουτισμό, την ξενομανία, τις έντονες ταξικές αντιθέσεις της μεταπολεμικής Ελλάδας, καθώς και την ελληνική πολιτική ζωή. Το κείμενο της *Μήδειας*, σε δεκαπεντασύλλαβο, έχει ως αφητηρία τη γνωστή τραγωδία του Ευριπίδη, την οποία ο Μπόστ ανατρέπει με την καυστική και καίρια ματιά του και μιλά για μια γυναίκα η οποία θέλει να σκοτώσει τα παιδιά της όχι τόσο για να εκδικηθεί τον Ιάσονα που την απατά, όσο επειδή τα παιδιά είναι τεμπέλικα, ακόλαστα και «δεν παίρνουνε τα γράμματα».

Ο Νίκος Κυπουργός, ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες συνθέτες, πολυβραβευμένος στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ξεκίνησε από τη θρυλική *Λιλιπούπολη* και έχει συνθέσει δεκάδες έργα για το θέατρο και τον κινηματογράφο, φωνητική μουσική, ορχηστρική μουσική, μουσική δωματίου, μουσική για χορό καθώς και τραγούδια. Έργα του για το μουσικό θέατρο: *Σιωπή ο βασιλιάς ακούει*, μιούζικαλ (παραγγελία ΟΜΜΑ 1995), *Προσοχή ο πρίγκιπας λερώνει*, όπερα και για παιδιά (παραγγελία ΕΛΣ 2013), *Ειρήνη* του Αριστοφάνη, μουσική κωμωδία (παραγγελία Εθνικού Θεάτρου 2017).

Όπερα

Τραβιάτα

Τζουζέππε Βέρντι

Κύκλος Ιταλική Όπερα

27, 28, 30, 31 Ιουλίου 2019

Ώρα έναρξης 21.00

Ωδείο Ηρώδου Αττικού

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός**

Σκηνοθεσία – χορογραφία – σκηνικά **Κωνσταντίνος Ρήγος**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Δεύτερη καλοκαιρινή παραγωγή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής για το 2019 είναι η δημοφιλέστατη *Τραβιάτα* του Τζουζέππε Βέρντι, η οποία παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο Ηρώδειο.

Ο άτυχος έρωτας της «Κυρίας με τις καμέλιες» για τον Αλφρέντο Ζερμόν, όπως τον εμπνεύστηκε και τον μελοποίησε ο Τζουζέππε Βέρντι μέσα από μελωδίες μοναδικής δύναμης, οι οποίες γράφονται ανεξίτηλα στο μυαλό και στην καρδιά, θα ζωντανέψει σε μια νέα παραγωγή σε σκηνοθεσία του Κωνσταντίνου Ρήγου.

Η *Τραβιάτα* θα αποτελέσει το οπερατικό ντεμπούτο του σκηνοθέτη, χορογράφου και διευθυντή του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής Κωνσταντίνου Ρήγου, ο οποίος στην πολυετή πορεία του, εκτός από τη χορογραφική του δραστηριότητα, έχει σκηνοθετήσει με μεγάλη επιτυχία από θεατρικές παραστάσεις μεγάλης κλίμακας όπως *Bossa Nona*, *Τιτανικός*, *Κόκκινα Φανάρια* και *Άνεμος* (στο Εθνικό Θέατρο), *Ρωμαίος και Ιουλιέττα*, έως μεγάλες παραγωγές μιούζικαλ, όπως *Καμπαρέ*, *Rocky Horror Show*, *Ερωτόκριτος* κ.ά.

Ο Ρήγος θα επιχειρήσει ένα ταξίδι στον χρόνο, ξεκινώντας από την παριζιάνικη κατοικία της Βιολέττας Βαλερύ του 18ου αιώνα και φθάνοντας στον σκληρό σημερινό κόσμο, στον οποίο θα διαδραματίζεται το τραγικό τέλος της ιστορίας. Ακολουθώντας το πνεύμα της συγκλονιστικής μουσικής του Βέρντι, η σκηνοθεσία θα εστιάσει στην υποκρισία των σχέσεων, την κυρίαρχη ηθική του τότε και του σήμερα, τις κοινωνικές αγκυλώσεις, αλλά και στον δραματικό έρωτα της ηρωίδας. Ένα ψυχογράφημα της Βιολέττας Βαλερύ, από την αυγή του έρωτα έως το σκοτάδι του θανάτου.

Είκοσι ένα χρόνια μετά την εμβληματική του χορογραφία πάνω στην *Κυρία με τις καμέλιες* στο Φεστιβάλ Χορού της Καλαμάτας και στο Θέατρο Αμόρε, ο Κωνσταντίνος Ρήγος ξανασυναντά τη «διάσημη εταίρα της παριζιάνικης κοινωνίας», με την οποία σχετίστηκε ο Αλέξανδρος Δουμάς υιός και για την οποία έγραψε το θεατρικό του έργο, στην οπερατική της εκδοχή.